

Karl Ove Knausgård

ÉLET

Harcot 4.

A fordítás az alábbi kiadásból készült
Karl Ove Knausgård: *Min Kamp. 4.*
Forlaget Oktober as, Oslo, 2010

A könyv fordítását anyagilag támogatta a NORLA

Copyright © 2010, Karl Ove Knausgaard
& Forlaget Oktober as, Oslo
All rights reserved
Hungarian translation © Patat Bence, 2019

– Sziasztok – mondtam. – A nevem Karl Ove Knausgård, Kristiansandból jöttem, és idén én leszek az osztályfőnökötök. Arra gondoltam, kezdhetnénk egy kis névsorolvasással. Itt van a listámon a nevetek, de nem tudom, ki kicsoda.

Miközben beszéltem, összesandítottak, két lány kuncogott is egy kicsit. Az a figyelem, amivel körülvettek, nem tűnt veszélyesnek, sőt kénytelen voltam megállapítani, hogy gyerekes. Hiszen gyerekek még.

Elővettem a listát. Végigfutottam, aztán rájuk pillantottam.

Felismertem a lányt a boltból. A legerősebb kisugárzása egy vörös hajú, fekete szemüveges lánynak volt. Kétkedve figyelt. A többiek nem dacoskodtak velem.

– Andrea? – olvastam.

– Jelen – mondta a boltból ismert lány. Lesütött szemmel válaszolt, de amint lecsengett a hangja, felnézett rám.

Rámosolyogtam, hogy jelezzem: nincs semmi baj.

– Vivian?

A mellette ülő lány vihogni kezdett.

– Én vagyok! – mondta.

– Hildegunn?

– Igen – felelte a szemüveges lány.

– Kai Roald?

Ő volt az egyetlen hetedikes fiú. Farmernadrágban és farmerdzsekiben ült a padban, és egy tollat babrált.

– Jelen – válaszolta.

– Live? – olvastam tovább.

Egy hosszú hajú, kerek arcú, szemüveges lány mosolygott rám.

– Én vagyok, igen – felelte.

Aztán a hatodikos fiú és lány következett, majd az ötödikes lány. Letettem a papírt, és felültem a tanári asztalra.

– Én fogom tanítani nektek a norvégot, a matematikát, a vallást és a természettudományokat. Ügyesek vagytok?

– Nem igazán – felelte a vörös hajú szemüveges. – Mindig képesítés nélküli helyettesítők tanítottak minket, akik csak egy évre jöttek ide délről.

Elmosolyodtam. Ő nem mosolygott.

– Na és mi a kedvenc tantárgyatok?

Összenéztek. Úgy tűnt, egyikük sem akar válaszolni.

– Neked, Kai Roald?

Fészkelődött a helyén. Enyhe pír ült ki az arcára.

– Nem tudom – felelte. – Talán a technika. Vagy a tesi. De az biztos, hogy nem a nyelvtan!

– És neked... – kérdeztem a boltban megismert lány felé biccentve, a papíromba pillantva – Andrea?

A pad alatt egymásra tette a két lábát, előredőlvé rajzolgatott valamit egy lapra.

– Nekem nincs kedvenc tantárgyam – közölte.

– Mindent egyformán utálsz vagy egyformán szeretsz? – érdeklődtem.

Fepillantott rám. A szemében megcsillant valami.

– Utálok! – felelte.

– Mindenki így érzi? – kérdeztem.

– Igen! – válaszolták kórusban.

– Oké – mondtam. – Viszont az a helyzet, hogy ezeket az órákat együtt kell töltenünk, akár tetszik, akár nem. Úgyhogy akkor már kihozhatjuk belőle a legjobbat is. Szerintetek?

Senki sem válaszolt.

– Mivel *semmit* sem tudok rólatok, szeretnék az első néhány óra alkalmával jobban megismerni titeket, így az is kiderülhet, hogy mivel kell többet foglalkoznunk.

Felálltam, ittam egy korty kávé, a kézfejemmel megtöröltem a számam. Az épület másik oldalán, az egyik sarokban énekelni kezdett valaki. Magas, tiszta hangon, nyilván Hege, aztán néhány éles gyerekhang is csatlakozott hozzá.

Az elsősök!

– És úgy gondoltam, hogy kezdetnek adok nektek egy feladatot – folytattam. – Írjatok magatokról egy egyoldalas bemutatkozást.

– Ne már, írunk kell? – höbörgött Kai Roald.

– Miféle bemutatkozást? – kérdezte Vivian.

Ránéztem. Az álla annyira enyhén ívelt, hogy az arca szinte négyszögletesnek hatott. Mégsem tűnt keménynek, inkább valami lágyság és pajkosság volt benne. Kék szeme szinte eltűnt, amikor elmosolyodott, és azonnal észrevettem, hogy gyakran mosolyog.

– Írd le, ki vagy – mondtam. – Képzeld el, hogy be kell mutatkoznod valakinek, aki nem ismer téged. Mi lenne az első, amit írnál neki?

Pózt váltott a széken, a két térdét egymáshoz szorította.

– Talán azt, hogy tizenhárom éves vagyok? És a hetedikbe járok a háfjordi iskolában?

– Igen, az jó – feleltem. – Meg talán, hogy lány vagyok?

Kuncogott.

– Igen, azt is tudnia kell – helyeselt.

– Akkor hát – mondtam –, írjatok egy oldalt magatokról. Vagy akár többet is, ha akartok.

– Fel fogja olvasni? – kérdezte Hildegunn.

– Nem – válaszoltam.

– És mire írjunk? – tette fel a kérdést Kai Roald.

A homlokomra csaptam.

– Tényleg! Hiszen még nem is kaptátok meg a füzeteket!

Nevettek, gyerekek voltak, viccesnek találták az ilyesmit. Besiettem a tanári szobába egy kupac füzetért, kiosztottam valamennyit, és nemsokára mindannyian körmöltni kezdtek, én pedig az ablakból néztem, ahogy a fjord túloldalán magasodó hegycsúcsok szinte felcsavarodnak az égbe, hidegen és feketén a fényes könnyedségbe.

Amikor kicsengettek, és összeszedtem a papírjaimat, pezsgő, szinte ujjongó érzés töltötte el a testemet. Rendben ment minden, nem volt mitől félni. Tizenkét évnyi egybefüggő iskolába járás után elérkezett a következő mozzanat, hogy benyissak a tanári szoba ajtaján és különös örömmel eltelve bemenjek; átléptem a határvonalat, a másik oldalra kerültem, felnőttem, és felelősséggel tartoztam a saját osztályomért.

Letettem a holmimat a helyemre, kávé tölöttem a csészébe, leültem a kanapéra, és figyelni kezdtem a többi tanárt. Arra gondoltam, hogy a színpalak mögé kerültem, de ami kezdetben kellemes gondolatnak tűnt, a következő pillanatban az ellentétébe fordult át, a francba is, én nem ezt akartam, *tanár* lettem, és van-e ennél szomorúbb valóság? A színpalak mögött lenni inkább azt jelenti: zenekar, nők, ivás, turné, hírnév.

De ez sem az volt, amire készültem. Csak egy állomás volt útközben.

Ittam egy korty kávé és az ajtó felé pillantottam. Nils Erik jött be.

– Hogy ment? – érdeklődött.

– Jól – feleltem. – Igazából nincs mitől félni.

A Hege nevű tanárnő jelent meg mögöttem.

– Annyira *aranyosak* a kicsik! – lelkendezett. – Olyan édesek!

– Karl Ove? – szólalt meg egy hang a konyhafülkéből. Odapillantottam: Sture állt ott egy csésze kávéval a kezében, és rám nézett.

– Te focizol, ugye?

– Igen – feleltem. – De nem vagyok valami jó. Két éve játszottam az ötödosztályban.

– Van egy csapatunk – mondta. – Én vagyok az edző. Hetedosztály, szóval nem hiszem, hogy gond lenne, ha beszálnál. Volna kedved?

– Persze – válaszoltam.

– Tor Einar már benne van. Nem igaz, Tor Einar? – kérdezte az íróasztalokkal teli helyiség felé nézve.

– Már megint lejáratasz? – hangzott a válasz odabentről. A következő másodpercben kidugta a fejét az ajtónyíláson.

– Tor Einar az ifjúsági negyedosztályban játszott – folytatta Sture. – De máshoz sajnos nincs tehetsége.

– De legalább nem hullott ki a hajam – mondta Tor Einar, és bejött. – Így nem kell szakállat növesztenem, hogy megőrizsem a férfiaságomat, mint egyeseknek.

Tor Einar Finnsnesből származott, sápadt, szeplős bőre volt, kócos, vörös haja, és állandóan vigyorgott. Lassan és nehézkesen mozgott, már-már tüntetőleg, mintha azt akarná jelezni, hogy mindegyik a maga tempójában végez, és nem törődik másokkal.

– Na és mit játszol? – kérdezte.

– Középpályást – feleltem. – És te?

– Labdaszerző középpályást – mondta kacsintva.

– Aha, szóval középpályás terrier vagy – állapítottam meg. – Engem „Jávorszarvas”-nak becéztek, amikor játszottam. Azt hiszem, ez mindent elárul...

Nevetett.

- Miért „Jávorszarvas”-nak? – kérdezte Hege.
- Amiatt, ahogy futok – feleltem. – Hosszú, bizonytalan léptekkel, tempóváltás nélkül.
- Vannak más állatok is a focipályán? – érdeklődött.
- Vannak, nem? – néztem Tor Einarra.
- Dehogynem, ott a csatársor, erősek, mint a bivaly, úgy vágják be a labdát a hálóba.
- Meg ott a tigris – tettem hozzá. – A kapus, aki tigrisbukfencezik. De ezenkívül van főpincér is.
- Ő kicsoda?
- Az, aki mindig tudja, hol vannak a többiek, és a megfelelő pillanatban a legfinomabb passzokat tudja felszolgálni nekik.
- Milyen hihetetlenül gyerekes ez! – vélte Hege.
- És vízhordó is van – folytatta Tor Einar.
- Elöl pedig gyakran egypár radar. Meg persze a magányos farkas.
- A bíróról megfeledkeztek – szólt közbe Nils Erik. – Hiszen ő egy marha.
- És ebben önként vesztek részt – állapította meg Hege.
- Én nem – tiltakozott Nils Erik.
- De ti ketten igen – mondta rám nézve.
- Becsöngettek. Felálltam, hogy elővegyem a következő órához szükséges könyveket. Sture a vállamra tette a kezét.
- Az én osztályommal lesz órád, ugye? – kérdezte.
- Bólintottam.
- Angol.
- Figyelj oda Stianra. Lehet, hogy kóstolgatni akar majd. De rá se hederíts, akkor minden rendben lesz. Oké?
- Megvontam a vállamat.
- Remélem – feleltem.
- Ha ügyelsz rá, hogy mindig legyen menekülő útvonala, akkor nem jelent gondot.
- Oké – válaszoltam.

Angolból voltam a leggyengébb, és mivel csak két évvel voltam idősebb a legnagyobb diákoknál, amikor átmentem a másik épületbe, a nyolcadikosok és kilencedikesek osztálytermébe, a gyomrom ismét összerándult az idegességtől.

Letettem a könyvkupacot a katedrára. A diákok úgy ültek a padokban, mintha centrifuga szórta volna szét őket. Mindenki úgy tett, mintha nem is léteznék.

– Hello, class! – mondtam. – My name is Karl Ove Knausgård, and I'm going to be your teacher in English this year. How do you do?

Senki sem felelt. Az osztály négy fiúból és öt lányból állt. Néhányan felnéztek rám, a többiek firkáltak valamit, az egyik lány köött. Felismertem a fiút a falatozóból, sildes sapkát viselt, hintázott a széken, s közben gúnyos mosollyal nézett rám. Bizonyára ő Stian.

– Well – folytattam. – Now I would like you to introduce yourself.

– Beszéljen norvégul! – szólalt meg Stian. A mögötte ülő fiú, egy feltűnően természetes és vékony alak – nálam is magasabb, pedig 1 méter 94 centi vagyok – hangosan felröhögött. Néhány lány vihogott.

– If you are going to learn a language, then you have to talk it – válaszoltam.

Az egyik, sötét hajú és fehér bőrű, tiszta és kissé kerek arcú, kék szemű lány felnyújtotta a kezét.

– Yes? – mondtam.

– Isn't your English a bit too bad? I mean, for teaching?

Éreztem, hogy forróság önti el az arcomat, előbbre léptem párat, és közben mosolyogtam, hogy ellensúlyozzam.

– Well – válaszoltam. – I have to admit that my English isn't exactly perfect. But that isn't the most important thing. The most important is to be understood. And you do understand me?

– Sort of – mondta.

– So – folytattam. – What's your name, then?

– Camilla – felelte szemfogatva.

– Full sentences, please?

– Ó! My name is Camilla. Happy?

– Igen – mondtam.

– You do mean yes? – kérdezett vissza.

– Yes – feleltem, és megint elvörösödtem.
– So. What’s your name? – kérdeztem a Camilla mögött ülő lányra nézve.

Felemelte a fejét, és rám nézett.

Húha. Milyen gyönyörű volt!

Kék, lágy szeme összeszűkülött, ahogy elmosolyodott. Nagy szája.
Magas járomcsont.

– My name is Liv – válaszolta nevetve.

– Camilla, Liv. And you? – kérdeztem Stian felé biccentve.

– Az én nevem Stian – mondta erőteljes helyi dialektusban.

– Well – feleltem. – What will that be in English?

– Stian! – vágta rá.

Mind felnevettek.

Magvető Könyvkiadó és Kereskedelmi Kft.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Kontrollszerkesztő Szöllősi Adrienne
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Hradeczky Moni
Korrektor Schmal Alexandra
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 8925
Kner Antikva betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3841 3
össz. ISBN 978 963 14 3292 3